

PROTOKOLL

Dnr
O 24-2024

Sid
1 (2)

Opcat-inspektion av Kriminalvården, anstalten Hällby, den 24–26 september 2024

Inledning och inspektionens syfte

På uppdrag av JO Katarina Pålsson genomförde seniora rådgivaren Gunilla Bergerén en oanmäld inspektion av Kriminalvården, anstalten Hällby, den 24–26 september 2024. Övriga deltagare var byråchefen Catrine Björkman, seniora rättssakkunniga Therese Säde, juristen Johanna Fransson och sakkunniga Sofia Löfvenberg. Den 25 september deltog även JO Katarina Pålsson.

Inspektionen är en del av JO:s verksamhet för att förebygga och identifiera samt analysera faktorer liksom förhållanden som kan innebära risker för tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning av frihetsberövade personer, den s.k. Opcat-verksamheten. Opcat står för Optional Protocol to the Convention against Torture and other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, dvs. det fakultativa protokollet till FN:s antitortyrkonvention. Länder som anslutit sig till protokollet har förbundit sig att inrätta ett nationellt besöksorgan som regelbundet besöker platser där personer kan hållas frihetsberövade. I Sverige fullgör JO uppdraget.

JO har återkommande granskat Kriminalvårdens hantering av överbeläggning och de konsekvenser som förhållandena kan få för de frihetsberövade. Beläggningssituationen är för närvarande ytterst ansträngd och förväntas vara det en tid framöver. Med anledning av situationen tillskapar myndigheten s.k. beredskapsplatser och planerar för dubbelbeläggning av celler i större omfattning än tidigare. JO Katarina Pålsson har därför beslutat att Opcat-verksamheten inom hennes ansvarsområde under år 2024 särskilt ska inriktas på att undersöka vilka följder och risker dubbelbeläggning i häkte och anstalt kan medföra för de frihetsberövade. En inspektionsserie med detta tema genomförs under året. De viktigaste iakttagelserna och samlade uppgifterna kommer tillsammans med JO:s rekommendationer senare att sammanställas i två rapporter.

Inspektionens genomförande

Inspektionen inleddes med att kriminalvårdschefen AA kortfattat presenterade verksamheten och redogjorde för den aktuella beläggningssituationen. Därefter förevisades anstaltens lokaler, bl.a. celler med platser för dubbelbeläggning. Delar av lokalerna fotograferades och det togs mått i vissa celler och gemensamhetsutrymmen. JO:s medarbetare gjorde en översiktlig granskning av bl.a. beläggningslistorna, incidentrapporter och beslut om placering i avskildhet. Vid inspektionen samtalade JO:s medarbetare med 34 intagna, varav majoriteten delade cell med andra. Flera av dem hade under sin anstaltstid delat cell med mer än en medintagen. Det hölls också samtal med 15 anställda.

Enligt Kriminalvårdens årliga platsbeslut ska anstalten Hällby från och med den 1 januari 2024 ha totalt 180 platser. Av dessa utgör 150 fasta platser och 30 beredskapsplatser (KV 2024-213). Vid inspektionen konstaterades att det totala antalet platser var 184 med en fördelning om 130 fasta platser och 54 beredskapsplatser. Att antalet fasta platser minskat från 150 till 130 beror på att 20 fasta platser konverterats till avskildhetsplatser. Under inspektionens sista dag var 207 personer intagna i anstalten. Utifrån de uppgifter som lämnades om ordinarie platser uppgick beläggningsgraden därmed till ca 113 procent vid besöket. Borträknat beredskapsplatserna var beläggningsgraden ca 160 procent. Vid anstalten förekommer utökad inlåsningstid i samband med den s.k. dygnsvilan (se 6 kap. 1 § kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd om fängelse [KVFS 2011:1], FARK Fängelse).

Inspektionen avslutades med en genomgång där företrädare för anstalten fick möjlighet att kommentera de centrala iakttagelser som JO:s medarbetare hade gjort vid inspektionen och att besvara frågor om en del uppgifter som då hade kommit fram. På det avslutande mötet deltog förutom kriminalvårdschefen AA även kriminalvårdsinspektörerna BB, CC och DD.

Protokollförare vid inspektionen var Therese Säde. Protokollet har justerats den 4 november 2024 av seniora rådgivaren Gunilla Bergerén.

Jag har tagit del av protokollet och kommer efter ytterligare inspektioner inom ramen för det aktuella temat att lämna mina rekommendationer.

2024-12-02

Katarina Pålsson

Dokumentet har fastställts digitalt och har inga underskrifter.